

**Звіт про роботу
Вараського міського центру соціальних служб
у 2022 році
(7160-СЗ-01-23)**

Пріоритетним напрямком роботи центру у 2022 році було проведення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги у їх вирішенні, шляхом виявлення таких сімей/осіб, обліку та вивчення потреб, планування та визначення методів допомоги, надання соціальних послуг, забезпечення за необхідності соціального супроводу.

Соціальною роботою охоплено 562 сім'ї (у них 970 дорослих членів та 852 дитини), що на 19,9% більше у порівнянні з минулим роком. Через повномасштабне вторгнення РФ в Україну суттєво змінилася кількість отримувачів соціальних послуг за категоріями:

- 203 внутрішньо переміщені сім'ї/особи;
 - 29 сімей військовослужбовців, з них 20 сімей загиблих військовослужбовців;
 - 24 сім'ї з проблемою ухилення від виконання батьківських обов'язків;
 - 17 сімей з проблемою інвалідності;
 - 13 сімей/осіб, члени яких мають конфлікт із законом, з них 2 особи – звільнені з місць позбавлення волі;
 - 10 сімей опікунів/піклувальників;
 - 9 самотніх матерів;
 - 7 сімей з проблемою насильства;
 - 71 сім'я/особа з іншими проблемами (конфлікти в сім'ї, безробіття, алко/наркозалежність, малозабезпеченість тощо);
 - 179 сімей, яким призначена державна допомога при народженні дитини.
- Даним сім'ям надано 3390 послуг.

З метою раннього виявлення сімей/осіб, які опинилися в складних життєвих обставинах, у 2022 році працівниками центру проведено оцінку потреб 361 сім'ї/особи, що на 63,3% більше ніж у 2021 році. Складні життєві обставини підтвердилися у 50 сім'ях, що на 22% більше аналогічного показника минулого року. Дані сім'ї поставлені на облік центру як такі, що перебувають в складних життєвих обставинах. Всього на даному обліку протягом року перебувало 68 сімей, де виховуються 76 дітей.

Послуга соціального супроводу протягом 2022 року надавалась 50 сім'ям/особам, це на 28,25% більше ніж у минулому звітному періоді. Найбільше супроводом охоплено сімей, у яких батьки ухиляються від виконання своїх обов'язків із виховання дитини – 11 сімей. Також цю послугу отримали 10 сімей/осіб, постраждалих від збройних конфліктів, із них 7 сімей загиблих військовослужбовців. Під соціальним супроводом перебувало 5 сімей/осіб, члени яких мають конфлікт із законом, із них: одна сім'я неповнолітньої дитини, засудженої до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, одна особа, звільнена з місць позбавлення волі, та три повнолітні особи, засуджені до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі. Також послуга

соціального супроводу сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, надавалась 3 сім'ям з проблемою домашнього насильства, 3 самотніми матерями, 2 особам з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, 2 сім'ям, члени яких мають інвалідність, та 5 сім'ям з проблемами розлучення, безробіття, малозабезпеченим та неповним сім'ям. Соціальним супроводом сімей, у яких виховуються діти-сироти або діти, позбавлені батьківського піклування, охоплено 9 сімей опікунів/піклувальників.

У ході здійснення соціального супроводу спеціалістами Вараського міського центру соціальних служб надавались інформаційні послуги щодо працевлаштування членів родин, отримання субсидій та пільг, отримання медичної допомоги; проводилась соціально-педагогічна робота щодо належного виконання батьківських обов'язків, спрямованих на всебічний розвиток дитини, формування навичок догляду за дитиною, відродження материнських почуттів, проводилась робота щодо розподілу власного бюджету та заощадження коштів, збереження здоров'я матері та дитини, облаштування оселі та приведення помешкання до належного санітарно-гігієнічного стану, безпечного для перебування в ньому дитини, надання допомоги в оформленні необхідних документів, проводилась профілактична робота щодо усунення та попередження проявів негативної поведінки у батьків, профілактики насилля у сім'ї. За результатами роботи знято з соціального супроводу 35 сімей, усі з досягненням позитивного результату.

На виконання Постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1751 «Про затвердження Порядку призначення і виплати державної допомоги сім'ям з дітьми» працівниками Вараського міського центру соціальних служб здійснюється контроль за цільовим використанням допомоги при народженні дитини і створенням належних умов для повноцінного утримання та виховання дітей. Протягом 2022 року здійснено 179 таких перевірок. Подано 2 пропозиції щодо припинення виплати допомоги через нецільове використання коштів.

Протягом 2022 року проведено 29 оцінок потреб сімей військовослужбовців, з них 20 сімей загиблих Захисників України, з метою вивчення їх потреб та визначення видів соціальної допомоги, яких вони потребують. Сім'ям надавалась психологічна підтримка, допомога в оформленні документів для отримання державних допомог, інформаційна, консультативна та гуманітарна допомога.

Під соціальний супровід було взято 7 сімей загиблих Захисників України, в яких виховуються 7 дітей, та 1 сім'я учасника АТО/ООС, в якій виховується 1 дитина.

У звітному періоді проведено оцінку потреб 13 сімей/осіб, члени яких перебували у конфлікті із законом. З клієнтами даної категорії проводилися індивідуальні бесіди з метою розвитку навичок правового вирішення життєвих проблем, профілактики правопорушень, ВІЛ/СНІДу, споживання наркотиків

тощо. З метою зменшення асоціальної поведінки у ході здійснення супроводу проводилась профілактична робота, спрямована на недопущення повторного вчинення правопорушень та на утвердження здорового способу життя. Роз'яснювались негативні наслідки вживання спиртних напоїв, наркотичних засобів та тютюнопаління. Зверталась увага на проведення дозвілля.

Спільно з представниками Вараського районного відділу філії Державної установи «Центр пробації» для осіб, які перебувають на обліку центру пробації, проведено наступні профілактичні заходи: «Профілактика девіантної поведінки», «Злочин та покарання», «Попередження насильства в сім'ї». У червні спільно з працівниками Вараської міської філії Рівненського обласного центру зайнятості проведено робочу нараду з питань працевлаштування сімей та осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі осіб, звільнених з місць позбавлення волі. Працівниками центру проведено інформаційний захід «Профілактика правопорушень у дитячому середовищі».

Протягом року соціальними послугами охоплено 7 сімей, у яких вчинено психологічне та фізичне насильство, в тому числі 6 сімей, у яких встановлено факти жорстокого поводження з дітьми (13 дітей). Проведено профілактичну роботу з батьками щодо недопущення повторного вчинення насильства психологічного, фізичного чи економічного характеру стосовно дітей, а також з метою формування у них відповідального батьківства. Проводились консультативні бесіди із сім'ями щодо усвідомлення членами сім'ї причин та наслідків сімейного неблагополуччя та визначення шляхів подолання життєвих труднощів. Розроблявся спільно з членами сім'ї план дій щодо подолання складних життєвих обставин. Велась просвітницька робота щодо всебічного і гармонійного розвитку дитини. Допомогали батькам у розв'язанні конфліктних ситуацій.

Протягом року працівниками центру проведено ряд заходів з метою попередження та протидії насильству:

- тренінг «Ефективний механізм взаємодії суб'єктів з питань запобігання та протидії домашньому насильству»;
- інформаційний захід «Як не стати жертвою торгівлі людьми»;
- робоча нарада з представниками Бюро безоплатної правової допомоги «Алгоритм дій особи, постраждалої від домашнього насильства»;
- тренінг у рамках Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства» для учнівської молоді;
- бесіда у Мульчицькому ліцеї «Я хочу жити без насильства»;
- круглий стіл за участі суб'єктів взаємодії у сфері попередження та протидії насильству «Проти насильства діємо разом».

Впродовж 2022 року працівниками центру взято участь у наступних навчаннях для фахівців з питань надання психологічної допомоги особам, які постраждали від насильства за ознакою статі та сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, та підвищення кваліфікації фахівців, які залучені або можуть бути залучені до запобігання та протидії насильству за ознакою статі та сексуальному насильству, пов'язаному з конфліктом:

- онлайн-навчання для психологів «Травматерапія. Цілі, методи стабілізації. Створення безпечного середовища»;
- семінар «Первинна психологічна допомога різним категоріям отримувачів послуг, в тому числі внутрішньо переміщеним особам»;
- онлайн-семінар «Соціальна робота з внутрішньо переміщеними особами в умовах війни»;
- онлайн-семінар «Проведення соціальної роботи з жінками, які зазнали зґвалтування»;
- тренінг «Попередження і корекція ПТСР в учасників бойових дій»;
- семінар «Організація соціальної роботи з сім'ями з дітьми в умовах війни»;
- вебінар «Організація та надання соціально-психологічної допомоги сім'ям, що переживають втрату близької людини»;
- вебінар для фахівців, що забезпечують координацію та надають послуги постраждалим від сексуального насильства «Гендер і сексуальне насильство: Розуміння зв'язку між структурною нерівністю та сексуальним насильством»;
- онлайн-тренінг «Перша психологічна допомога дітям та їх батькам в умовах війни»;
- онлайн-тренінг «Самодопомога Плюс».

Всього працівники центру взяли участь у 26 семінарах, тренінгах, вебінарах, онлайн-навчаннях тощо.

У 2022 році при Вараському міському центрі соціальних служб розпочав функціонування денний центр соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, створений за рахунок коштів субвенції з державного бюджету. За період функціонування у денному центрі надано послуги 29 особам, в тому числі 19-м постраждалим від насильства. У денному центрі з жовтня по грудень 2022 року було проведено 27 заходів (тренінги, бесіди, зустрічі, лекторії).

Забезпечувалась інформативно-консультативна робота з внутрішньо переміщеними сім'ями. Крім надання соціальних послуг, для дорослих внутрішньо переміщених осіб проводились тренінги для подолання стресових станів, а для дітей даної категорії – тренінги на подолання дитячих страхів та зниження рівня тривожності. Групи для дорослих формували із мешканців одного міста чи району, звідки вони прибули, це сприяло людям даної категорії швидше знайти коло нових знайомих та адаптуватися на новому місці. Тут надавались також консультації з питань влаштування дітей до навчальних закладів та працевлаштування дорослих. Всього учасниками таких тренінгів стали понад 90 осіб.

У результаті надання соціальних послуг 84 родини отримали допомогу в оформленні/відновленні документів, у т.ч. для призначення соціальних виплат;

218 сімей отримали гуманітарну допомогу у вигляді одягу і продуктів харчування; члени 222 сімей отримали психологічну допомогу; налагоджено зв'язки з членами родини, громадою у 52 сім'ях; у 22 родинах було попереджено соціальне сирітство; 5 сім'ям надано допомогу щодо влаштування до закладів освіти; організовано лікування членів 8 сімей.

З метою усвідомлення молодими громадянами необхідності ведення здорового та безпечного способу життя, утвердження сімейних цінностей, набуття дітьми та молоддю позитивного досвіду організації дозвілля тощо спеціалістами центру проведено 57 групових заходів.

При Вараському міському центрі соціальних служб працюють підліткові клуби за місцем проживання. Підліткові клуби – це дієві осередки соціалізації дитини, які є частиною системи виховання та позашкільної освіти. Мета діяльності клубів – організувати вихованцям можливість цікаво й змістовно проводити дозвілля неподалік від дому. Заняття у гуртках клубів є безкоштовними. І це дає можливість відвідувати їх соціально-незахищеним категоріям.

Підліткові клуби «Бригантина», «Жар-птиця», «Обрій», «Козак» охоплюють дітей віком від 5 до 18 років, які об'єднують дітей за власними бажаннями та інтересами, створюють умови для реалізації особистості кожної дитини.

Штат клубів – це високопрофесійні педагоги з великим досвідом роботи, які використовують різні методи та форми навчання, здійснюють індивідуальний підхід до кожного вихованця. Керівники гуртків постійно вдосконалюють свої вміння, беруть участь в онлайн конференціях, методологічних семінарах. У цьому році троє педагогів пройшли атестацію та підтвердили відповідність занятій посаді.

У 2022 році на базі підліткових клубів було організовано роботу 43 групи різнопрофільних гуртків: художньо-естетичного напрямку – 12 груп; спортивного напрямку – 4; гурток англійської мови – 7; туристсько-краєзнавчий – 2; хореографічний – 4; літературний – 1; народознавчий – 1; вокальний гурток – 1; гурток фітнесу – 1; гурток візажу та макіяжу – 2; математичний гурток – 4 групи; дошкільна підготовка – 2; історичний гурток – 2.

Упродовж 2022 року в гуртках підліткових клубів займалося 528 вихованців, серед яких 66,2 % – це діти із соціально-незахищених категорій та з неповних, багатодітних, малозабезпечених сімей, особи з інвалідністю, діти військовослужбовців, діти ВПО, діти з сімей, які знаходяться в складних життєвих обставинах.

З початку війни клуби не припиняли свою роботу, перші місяці працювали у змішаній формі: очно та дистанційно, підтримували зв'язок з дітьми, які виїхали за кордон. Першочерговим завданням керівників гуртків було вислухати, підтримати та допомогти справитись з потоком інформації, від якої не можливо ізолюватися.

Не зважаючи на обставини, працівники клубів намагалися продовжувати працювати за річним планом роботи підліткових клубів, адаптувавши його під дані реалії. Підліткові клуби – це не лише гуртки. Багато часу приділялося позагурткової роботі. Було проведено вікторини, конкурси, квести, виставки творчих робіт, бесіди, відеолекторії, соціально-педагогічні акції, практичні заняття, театралізовані заходи, спортивні заходи, походи, тематичні, інтелектуальні, пізнавально-розважальні програми.

Впродовж року гуртківці взяли участь у 78 заходах. З них: 30 – міжклубних; 20 – міських; 2 – обласних; 4 – міжнародних; 22 – всеукраїнських. Звичайно, більшість перерахованих заходів проводилось онлайн, що сприяло удосконаленню використання інформаційних технологій у роботі з вихованцями.

Вихованці підліткових клубів активно залучались до волонтерства. Діти брали участь в благодійних акціях, ярмарках, концертах, допомагали плести маскувальні сітки, в'язали шкарпетки, пекли випічку, малювали малюнки для воїнів.

Не зважаючи на ситуацію в країні, була організована та проведена Програма літнього дозвілля. Літній приклубний табір – це найочікуваніша подія вихованців, нагорода за плідну працю протягом навчального року. Табір улітку 2022 року працював в три зміни (червень, липень і серпень) з наповнюваністю 40, 30, 30 дітей в кожену зміну. Гуртківці перебували у таборі з 12.00 до 17.00 години щодня, крім вихідних. В таборі щодня проводились прогулянки, ігри та розваги на свіжому повітрі, екскурсії до річки та парку. Діти відвідували міські бібліотеки, пожежну частину, інформаційний центр «Полісся», боулінг, кінотеатр. В кінці зміни учасників табору возили на одноденний відпочинок на РОК «Біле озеро», де для них організовувалася цікава програма.

Війна змусила людей переїхати у безпечніше місце, й у нашому місті багато внутрішньо переселених осіб, серед них є діти. Їх запрошували на гуртки, де вони могли швидше адаптуватися до змін, поспілкуватися з однолітками. Проводили для них майстер-класи та залучали до клубних заходів.

2022 рік – рік незламності та плідної роботи кожного українця, тому вихованці клубів навчалися та вдосконалювали свої уміння та навички протягом року.